

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő **Dr. Oros**
Laptulajdonos **CORA**
Lapkiadó

On. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

HIRLAP

A timistorontali törvénysek bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Alapította: **Dr. VÜCHETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

3-ik oldalon: Az ideji gabonaátak

A keleti hadszíntéren az Azovi-tengertől az oreli harci körzetig folytatva a Szovjet az áttörési támadásokat, melyek azonban az OKW legújabb jelentése szerint hiábavalóknak bizonyultak. A német csapatok keményen állják a súlyos harcokat, az orosz rohamok részben már a kiinduló állások előtt összeomlottak, részben pedig a fő harci vonalban, közelharcban állították meg azokat. A németek a helyi betöréseket azonnali ellentámadással kiküszöbölték. Német hivatalos helyen a keleti arcvonalon dúló nagy harcokban újabb bizonyítékát látják annak, hogy a német hadvezetőség elsősorban a szovjet haderő felőlérésére törekszik. A DNB a többi között így ismerteti illetékes német körök megállapításait: A Szovjet kénytelen egymás után harcbavetni tartalékait, hogy alaposan megtizedelt sorait kitöltse. Ezzel az oroszok teljesen a német hadvezetőség elgondolásainak és terveinek megfelelően cselekszenek. E mellett nem játszik szerepet az, ha az elhárító harcok rugalmassága során a német csapatok lemondanak valamely területéről akkor, ha ez a visszavonás az ellenséget kétségtelenül kedvezőtlenebb helyzetbe hozza.

Szicília szigetén az angolok megkísérelték a Cataniai fennsíknak nyugatról való átkarolását, — állapítja meg a Stefani római jelentése. — Ilyenformán akarták a német-olasz egységeket körülzárni. Ezt a tervet a tengely meghiusította. Enna kiirtitése a tengelyhatalmak tervei szerint ment végbe és nem jelent az ellenségnek oly előnyt, amiben reménykedett. Catania körül egyébként szakadatlanul dúl a harc, a tengely igen érzékeny veszteségeket okoz az angolszászoknak, — állapítják meg Rómában.

A Hitler-Mussolini találkozó

Az a tény, hogy a hétfői Hitler-Mussolini találkozóról kiadott hivatalos közlemény a megbeszélések katonai jellegét hangsúlyozza és a német hirmagyarázatok is ily értelemben foglalkoznak a tengely két vezérének tanácskozásaival, a spanyol lapok megítélése szerint kizár minden politikai találgatást. Egyes madridi lapok — mint ez jelentéseinkből kitűnik — határozottan állítják, hogy Hitler és Mussolini megbeszélésein politikai kérdések egyáltalában nem kerültek megvitatásra. „Ez azt jelenti, — írja az egyik spanyol lap — hogy nem lehet sem általános, sem külön-békére gondolni s minden oly kísérlet hiábavaló, mely ebben az irányban valami eredményt akarna elérni.”

A Stefani olasz hírgyűnőség erre vonatkozó hirmagyarázata nyomtatékosan hangoztatja, hogy Hitler és Mussolini csak katonai természetű kérdésekről tanácskozott s az erről kiadott rövid közlemény „félreérthetetlen válasz az angolszászok ama kísérleteire, melyek a folyamatban levő hadműveleteket politikai célok szolgálatába szeretnék állítani.” A Stefani megállapítja, hogy a két arcvonalon — keleten és Sziciliában — folyó harcok ügyében minden bizonyíték elhatározott ellenrendszabályokat a tengelyhatalmak, valamennyi európai nemzet sorsát illetően, szorosán összefüggőknek és életbevágó fontosságúnak tekinti. „Ezeket az intézkedéseket

Az Azovi-tengertől az oreli körzetig

Keményen állják a német csapatok a szovjet sikertelenül ismétlődő áttörési támadásait

A Szovjet rohamai részben már az orosz vonalak előtt összeomlottak, részben pedig a fő harci vonalban közelharcban állították meg őket — A helyi betöréseket a németek azonnali ellentámadással kiküszöbölték — A pápa levele Róma püspöki vikáriusához: „Imádkozzatok Krisztushoz, hogy siettesse az órát, amelyben a fegyverek elnémulnak és ismét béke fog uralkodni a földön.”

Szakadatlanul dúl a harc Catania körül

Hitler és Mussolini a helyzet reális és tárgyilagos megvizsgálása alapján határozta el, — írja a Stefani.

„Nincsenek olasz felforgató tervek”

Az Olaszország körül zajló idegháború érdekes jelenségére vet fényt egy svájci lap. Tudvalevő, hogy az Olaszországról angolszász oldalon terjesztett hírek újabbán gyakran tesznek céltáras egy állítólagos titkos fasisztaellenes párt mozgalmára. Ez a párt — mint hírlik — a megalakítandó olasz köztársaság érdekében fejt ki tevékenységet. A svájci lap ezzel kapcsolatban „Nincsenek olasz felforgató tervek” címen hosszú és erélyes cáfolatot közöl. Ervelése bizonyos mértékben közel állani látszik olasz hivatalos körök felfogásához is. A „köztársasági mozgalomról” szólva a svájci lap megállapítja, hogy ez nem az állítólagos, Olaszországban működő titkos párt programja, hanem a két évtizede külföldön tevékenykedő „Antifasiszta világszövetség.”

Az olasz emigráns politikusokról a svájci lap nincs valami jó véleménnyel. Többekről valóságban „leszedi a keresztvizet” s azokról, akiket számbavehetőeknek tart, megállapítja, hogy

„politikai elképzeléseikkel az olasz nép nem érez semmiféle közösséget sem.” A külföldi „Antifasiszta Világszövetség” vezetői közül a lap említést tesz Don Sturudzórol, az olasz katolikus néppárt volt elnökéről, az Amerikában élő gróf Sforza-ról, aki egykor párizsi olasz nagykövet volt, említést tesz Paciardi szocialista politikusról és a fiatal Nitiről, a Franciaországban meghalt egykori olasz miniszterelnök fiáról. Kiemeli a lap, hogy több fasisztaellenes politikus közben visszavonult teljesen a politikai életből s van olyan is — például Basinelli — aki visszatért Olaszországba s ott jó fogadtatásban részesült.

A köztársasági mozgalomnak a svájci lap nem jósló sikert. Szerinte „Olaszország nem éret meg a köztársaságra és nem is akar köztársaság lenni.” Az olasz nép óriási többsége a legszorosabbban összenőtt a savoyai házzal és teljes szívvel csügg rajta. Számára a monarchia a politikának és a kormányformáknak változó ide-oda hullámzásában a maradvány, a biztosat, az állandót jelentő alapköve az egész olasz állami épületnek. Az olasz népek ezt a beállítottságát semmiféle tervek sem tudnák megváltoztatni, bárki találná is ki őket és bárki segítene is e tervek megvalósításában.

Az olasz emigránsok állítólagos mozgolódása, mint látjuk, máris a konzervatív erők visszavágásai eredményezte. Általában megfigyelhető, hogy bizonyos emigráns-örökösök tekintetében a külföldön ható erők között sincs meg az összhang, az egyetértés.

Norvégia

A berlini sajtó élénken foglalkozik a német véderőparancsnokságnak azzal a közlésével, mely az észak-norvégiai partraszállási kísérlet elhárításáról számolt be. A Berliner Börsenzeitung hangoztatja, hogy német részről számoltak az angolszászok norvégiai partraszállásának eshetőségével s az Atlanti-óceán ezen a partvidékén is megtették a szükséges védelmi intézkedéseket. Német vélemény szerint az angol-amerikai erők számára csak a Stavanger és Christiansand közötti húzóó sik déli part jöhetne számításba, partraszállás szempontjából, ezen a vonalon azonban különösképpen megerősítették a védműveket. A Berliner Börsenzeitung egyébként lehetségesnek tartja, hogy az angolszászok Norvégia távoli, zord partjain és apró szigetein megvetik lábukat, az ily lépéseknek azonban szerinte nem lehet messzemenő fontosságuk. (—)

Jelentéseink a harcok területeiről

Keleten a harcok súlypontja Kujbisevónál, Izjumnál, Bjelgorodtól északra és az oreli kanyarban alakult ki

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcok területe a szovjet csapatok tegnapi egész arcvonalon az Azovi tengertől egészen az Oreli harci szakaszig, folytatott hiábavaló fázadásaikat, hogy a német állásokat áttörjék. Részben friss erővel végrehajtott támadásaik, amelyeknek súlypontjai Kujbisevónál, Izjumnál, Bjelgorodtól északra és az Oreli kanyarban voltak, vagy az elhárító tüzből és bombázóparban a saját vonalaik előtt összeomlottak, vagy pedig a főharci vonalban közelharcban állították meg azokat. Helyi betöréseket mindenütt azonnali ellentámadással sikerült kiküszöbölni. A német gyalogság a legutóbbi néhány harcokban valamennyi helyzetben rendkívüli módon kitüntette magát. Mindenekelőtt a franko-szudetanémet 46. gyalogsági hadosztály érdemei megemlítését.

Tegnap 163 szovjet páncélost löttek le. Német tengeri haderők július 21-re virradó éjszaka fontos szovjet utánpótlási kikötőket támadták meg az Azovi-tenger keleti partvidékén, továbbá harci állásokat a Miusz-szakaszon. E harcok közben egy ellenséges járőr-hajót elsüllyesztettek, egy másik hajót pedig felgyújtottak.

A Halász-félsziget vizén gyors német harci repülőgépek megsemmisítettek egy szovjet gyorsnaszádot.

Szicília szigetén csupán a keleti részen került sor harci cselekményekre. Egy angol harci csoport támadását szétverték. Az ellenség számos foglyot veszített és súlyos, véres veszteségei voltak. 12 nehéz ellenséges páncélost lelőttek és néhány ágyút zsákmányoltak a tengelycsapatok.

Július 21-re virradó éjszaka a német légierő Augusta kikötőjében hajócélpontok ellen intézett támadásnál elsüllyesztett egy 10.000 tonnátartalmú tankhajót, bombatalálattal pedig megromgált 5 további ellenséges hajót és egy páncélos patraszállító naszádot.

Egy német tengeralattjáró vakmerő előretöréssel behatolt Syracuse kikötőjébe és megsemmisített egy 12.000 ton-

natartalmú ellenséges csapat szállító hajót.

700 TONNA BOMBA

Róma. Az Avvenire című olasz lap azt írja, hogy a Rómát bombázó 500 amerikai repülőgéppel 700 tonna bomba dobott az örök városra.

HADIÁLLAPOTBA HELYEZETT OLASZ TARTOMÁNYOK

Róma. (Rador). Az olasz hivatalos lap közli, hogy több olasz tartomány területét azonnali hatállyal hadiállapotba helyezték. Ezek a tartományok a következők: Frosinone, Rieti, Terni, Perugia, Siena, Arezzo, Firenze, Pistoia, Litoria, Viterbo, Grosseto, Livorno, Pisa, Lucca, Aquania, La Spezia, Genova, Udine, Gorizia, Trieste és Poia.

A norvégiai partvidék megerősítése

Berlin. (Rador). A közép-norvégiai partokon befejezték az utolsó tüzérégi állások építését. Német utászok a Todt-szervezet tagjaival és norvég munkásokkal már a múlt év őszén megkezdtek a munkálatokat. Ennek során a fjordok szikláit a levegőbe röpitették. A szikla-teraszokra építették az agyuk alépitményét. A lövegek alkatrészeik egyenként szállították fel a sziklás magaslapra.

A lövőállásoktól földalatti folyosó

vezet egy szabad térségre, ahová az élelmiszert és munióciót szállító vonat érkezik s amely egyuttal a csapatok részére szálláshelyül is szolgál.

E munkálatok befejezése nagymértékben hozzájárult a norvég erődítési rendszer erősítéséhez, — állapítják meg Berlinben.

NÉMET HAJÓKARAVÁN SIKERES MEGVEDELMEZÉSE

Berlin. (Rador). Július 20-án egy 31 repülőgépből álló ellenséges bombázó alakulat támadást kísérelt meg az Észak

Jeges-tengeren haladó német hajókaraván ellen.
A magas északon őrszolgálatot teljesítő német vadászpilótáknak azonnal a hajókaraván segítségére siettek és az ellenséges gépek közül 13-at lelőttek. Az ellenséges repülőgépek egyetlen bombát sem sikerült a hajókra ledobniuk.

605.000 TONNA ELSÜLLYESZTETT HAJÓTÉR

Róma. (Rador). Az olasz-német tengeri erők július 1. és 13. között 93 angol-amerikai hajót süllyesztettek el 605.000 tonna őrszolgálatommal. Ebből a számból 64 hajót, 406.000 tonnatartalommal a Földközi-tengeren süllyesztettek el. Ugyanebben az idő-

Nagy légicsapás egy délszendes-óceáni sziget fölött

Tokió. (Rador). Július 18-án reggel mintegy 150 bombázó és vadászpilóta álló ellenséges alakulat jelent meg a délszendes-óceáni Bougainville sziget felett. A kifutódott, elkésredett légi harcban a japánok két gép elvesztése árán húszonhét ellenséges repülőgépet pusztítottak el. A következő éjszakán légi erők egy raja támadta meg Bougainvillet, egyet közülük a légvédelmi tüzérség lelőtt.

JAPAN REPÜLTÁMADÁS CEYLON ELLEN

Tokió. (Rador). A Domej japán hírügynökség jelenti, hogy július 18-án éjszaka a japán légierő közelébe Ceylon szigetén Colombo és Trincomalee helységeket támadták. Katonai berendezéseket jelentős rongolásokat okoztak.

A politikai arcvonal

A pápa tiltakozása az örök város bombázása ellen

Róma. Az olasz lapok legújabb számai első oldalukon ismertették azt a jelentést, mely a pápának Róma bombázása ellen emelt tiltakozásáról szól. Beszámolnak arról az üzenetről is, amelyben a pápa — Róma püspöki vikáriusa, Marchetti Salvagiani bíboros útján — az örök város lakosságához vigasztaló szavakat intézett.

A Popolo di Roma című olasz lap megállapítja, hogy XII. Pius pápa erélyes állásfoglalását az a támadás indokolja, mely templomok, temetők és kórházak pusztulását eredményezi

XII. Pius pápa drámai hangu levele Róma városának püspök helynökéhez

Vatikánváros. (TP). Marchetti Salvagiani bíboroshoz, Róma püspöki helynökéhez a pápa drámai hangu levelet intézett. A levél bevezetőjében a Szentatya utat arra, hogy Róma városa, melynek egyházi kormányzásában Marchetti Salvagiani bíboros oly nagy mértékben a Szentészék segítségére van, a katolikus világ és a keresztény hit és szellemiség szempontja. A mostani nagy megpróbáltatás óráiban, amikor kioltott emberi életek és romok szomorú látványa tárul elénk — írja a pápa, — a feyvertelen és ártatlan lakosságot ért súlyos csapás látán ismét emlékeztetne idézzük azokat az erőfeszítéseket, melyeket már az ellenségeskedések kitörése óta tetünk annak érdekében, hogy a feyverek összecsapásakor az emberiség elvált és őrzéseit ne nyomják el a szenvedélyek.

A továbbiakban a pápa emlékeztet azokra a lépéseire, melyeket Rómának a borzalmaktól és bombázásoktól való megkímélése érdekében tett, majd megállapítja, hogy „reményeinkben, sajnos, csalatkoztunk”.

Külön szóvá teszi a pápai levél az ősi San Lorenzo bazilika pusztulását, mely azillikában van eltemetve a szentéletű IX Pius pápa.

Befejezésül a Szentatya arra buzdítja római híveit, hogy „imádkozzanak Krisztushoz, hogy siettesse az órákat, amiben a feyverek elnémultak, a lelkek megyógyulnak és isteni béke fog uralkodni a földön”.

Róma. (Rador). A német távirati iroda, a DNB, jelenti: Mértékadó vatikáni körökben megerősítik azt a hírt, hogy a pápa, közvetlenül a Rómát ért bombatámadás után hivatalos tiltakozó ígéretekkel intézett Londonhoz és Washingtonhoz. A tiltako-

szakban az olasz-német légierő és a légvédelem 736 angol-amerikai repülőgépet lőtt le.

UJABB LEGIRIADÓ SZÓFIÁBAN

Szófia. A bolgár távirati iroda jelenti: Csütörtökre virradó éjszaka 11 óra 20 perctől 1 óra 30 percig légiriadó volt Szófiában. Tíz napon belül ez volt a harmadik légiriadó a bolgár fővárosban. Ellenséges repülőgépek ezuttal sem jelentek meg Szófia fölött.

LÉGOLTALMI FEDEZÉKEK SPANYOLORSZÁGBAN

Madrid. Spanyolország minden 20.000 lakoson felüli városában légoltalmi fedezékek építését kezdik meg.

Ugyanekkor a Domej ügynökség arról is hírt ad, hogy a japán légierő egységei a Csendes-óceán déli részén, a Santa Cruz szigetcsoporthoz tartozó Vanikore szigetét is támadták s az ottani kikötőben horgonyzó ellenséges cirkálókat megrongálták. Egy ellenséges repülőgépet a japánok lelőttek.

TOZSO AZ ÁLTALÁNOS HELYZETET ISMERTETTE

Tokio. (Domej). Tozso tábornok, japán miniszterelnök, kormányfői minőségében tegnap elsőjében számolt be a japán titkos állományának a belpolitikai események mellett az általános katonai és külpolitikai helyzetről is.

és a védtelen polgári lakosság köréből szedi áldozatait. Az angolszások azt ígérték, hogy a szent épületeket és a Vatikánhoz tartozó javakat kímélni fogják. Ennek az ígéretnek a megtartása a Popolo di Roma szerint lehetetlen, még akkor is, ha az angolszások tényleg igyekezzenek kímélőket tenni szent és profán épületek között, mert Róma ebben a tekintetben a világ egyetlen más helyéhez sem hasonlítható. Befejezésül az olasz lap hangsztatja, hogy XII Pius pápa, magatartása iránítást ad minden hejyesen gondolkodó embernek, mert

zás diplomáciai uton történt. A tiltakozó jegyzék nyilvánosságra hozatalával híj szerint várnak addig, amíg megérkezik London és Washington válasza.

Vatikánvárosi értesítés szerint a pápa kitart ama elhatározása mellett, hogy Róma újabb bombázása esetén kiközlözik a Vatikánból és valamelyik római területelhivüliségi jogot élvező pápai palotájában száll meg. Ilyenformán is kifejezésre hozta azt a tényt, hogy Róma püspökeként osztozni akar híve megpróbáltatásaiban.

A DNB, jelentés végül utal arra

A német gazdasági ügyi miniszter utasítása az üzembeszüntetések befejezésére

Berlin. A német gazdasági ügyi miniszter utasította az illetékes hatóságokat, hogy fejezzék be a német kereskedelemben, kézműiparban, idegenforgalomban és egyéb gazdasági ágban az üzembeszüntéseket. Ezzel kapcsolatban a miniszter a követeléseket jelentette ki:

— Az üzembeszüntetések során a német közeposztály különleges szolgálatot tett az összes erőnek a győzelem érdekében való összpontosításra. Ez az áldozat súlyos volt, a német birodalmi kormány azonban kénytelen volt ezt az áldozatot megkövetelni a közeposztálytól, mert szükség volt minden tartalék mozgósítására. Építő követelmény volt, hogy rövid időn belül eredményt érjenek el és ezért nem volt mindig ekerülhető a szigor. Most megállapították, hogy a közeposztály áldozata vállalkozása igen tekintélyes új erőket bocsátott a hadvezetőség rendelkezésére. Az üzembeszüntéseket kizárólag a háború kemény szükségessége parancsolta, de nem tekinthe-

A népi műveltség

II.

A népet általában „alacsonyabb” osztálynak szoktuk nevezni. Ők ennek ellenében abban rejlik, hogy külseje nem üti meg azt a mértéket, melyet a magasabb társadalmi osztályok megkérnek. „Földszagú”, s a nehéz földmunkával való állandó foglalkozás miatt modora is nyersebb, ruhája durva daróc, szavai u. hézkesek s sokszor nem felelnek meg a művelt ember ízlésének, tenyere is durva, sokszor szennyes, ápolatlan, s gondolatvilágával nem tud a többi osztályok színvonalához „felemelkedni”.

De vajjon helyese-e ez a megkülönböztetés? És különösen helyén való a műveltség kifejezésnek a közép és felső réteg számára való kiszajátítása? Vajjon nem fenyeget-e az a veszély, hogy a civilizációt aronsítjuk a műveltséggel?

Mert az, ami a népet külsőleg megkülönbözteti a többi osztálytól, nem okvetlenül műveltség, hanem csak civilizáció. A civilizáció pedig nem hordozza magával sajnos, szükségképpen a műveltséget is, bár ugy kellene annak lenni. Mihelyt valaki jobb ruhát ölt magára s felveszi a vasalt nadrágot vagy a selyemharisnyát, azzal minden további nélkül a műveltek közé sorozza magát, holott távolról sem így van. A műveltség, tehát az, ami egy embert vitathatatlanul a másik fölé emel, nem külső és nem belső, lelk i tulajdonság, mert műveltség alatt a jellemmel párosult tudást vagy a tudással párosult jellemet értjük. Lehet valakinek palotája, autója s egyetemi végzettsége, még mindig messze állhat a műveltségtől jellembeli gyöngesége miatt s lehet valakinek dögült padlóju háza s négy elemije, még mindig lehet művelt ember, jelleme (intelligenciája) és önképzése révén.

Ha már most ezeket szem előtt tartjuk akkor rögtön megállapíthatjuk, hogy helytelen a „műveltség” kifejezés a civilizáltabb osztályok számára kiszajátítani, mert jellemtelen és ostobák éppen elegenden vannak, a „művelt” rétegek között is. Semmi okunk sincs, hogy a népi réteget lenézzük, mert műveltségi elemekkel legalább

olyan mértékben találkozunk ott is, mint az értelmiségi osztály tagjai között. Csak pár dologra utalok:

1. Lelki dolgok iránt általában sokkal nagyobb a nép érdeklődése, mint a többi osztályoké. A közép és felső osztály nagy része számára az egyház pl. elavult intézmény s a vallás szükiségtelen dolog, míg a nép számára Isten dolgai fontosak. A nép a sorsát Isten kezében tudja s ezért tényleges istentagadó alig van a népi fiai között.

2. A nép művészete mindig mélyművészet. A hamisítatlan népdalok a klasszikus zeneművészekhez állanak a legközelebb. Hasonlítsuk össze a nép zenélést (ha a város meg nem fertőzte) a városéval, ahol az utcai dalok a kedvelt zeneszámok. Milyen más, ha egy havasi menedékház dzsesszel patofonjától a szabadba menekülhetünk s a pástör szívemarkoló tilinkójátékában gyönyörködhetünk.

3. A nép beszéde durva és sokszor izlést sértő, de az sokszor kevés szókincsére vezethető vissza és nem a romlott lélekre. A paraszt beszéde sohasem kétértelmű, síkamlós vagy malakodó. Gondoljunk sokszor az „intelligens ifjuság” társalgására.

4. Könnyelmű, here-módjára s csak a szóalkotásnak élő nem igen akad a nép sorában. Ott mindenki szakadatlan élet-halál-munkabarában áll.

Csak pár gondolat, de érdemes lettük elmélkedni. Nem azt jelentik természetesen, hogy a nép hibátlan, csak a többi osztály hümbös. A bün irtóztatóság egyaránt dul minden osztályban s minden lélekben. De éppen azért, mert egyformán bünyösök vagyunk s a népnek is megvan a maga műveltsége, nem nézhetjük le és nem kezelhetjük alacsonyabb néposztály gyanúant. A néppel szembeni állásfoglalásunkat sürgetően revizió alá kell vevük mindnyájan. Nem a külső hanem a belső, nem a forma, hanem a tartalom az érték és a lényeg. És mert a népnél durva forma mögött aranytartalom is van, becsüljük meg. Az arany is földbe, sárba vagy vízbe rejtőzik el s onnan kiseredve válik értékké. A népet is így kell nézünk s ezerszerint kell becsülünk.

KISS BÉLA

a véleményre, mely szerint a pápa tiltakozása után, Róma városának esetleges újabb bombázását egyértelműen tekintenek a Szentatya személye ellen irányuló támadással.

A VATIKÁN AZ INSEGESEKÉRT

Róma. A Vatikánvárosból jelentik, hogy XII. Pius pápa nemcsak lelki vigaszt nyújt a Róma bombázása által károsultaknak, hanem rengeteg élelmiszert is — főleg lisztet, rizst és tésztát — szétosztatott az arra rászorultaknak. A Vatikán egyik szervezete konyhákat is létesített és ott a bombázás által hájléktalanokká váltak ebédkosztalt kapnak.

KÉTSEFELMILLIÓ LIRA AZ OLASZORSZÁGI LEGITÁMADÁSOK ÁLDÓ ZATÁNAK. (Róma.) A fasizta párti főtitkársághoz eddig mintegy kétészfél millió lira értékű adomány érkezett a légítámadások sujtotta lakosság felségjóságára. (Rador.)

FELSŐ-SAVOYÁBAN ÉJTSZAKA TILOS MINDEN UTCAI FORGALOM. (Vichy.) A francia hatóságok rendelkezése alapján Felső-Savoýában este 11 órától reggelig szigorúan tilos minden utcai forgalom. A rendelet megszegése miatt az első napon körülbelül száz személyt állítottak elő, akiket azonban kelendő igazolás után szabadon bocsátottak.

LEÉGOTT AZ ANKARAI FINN KÖVETSEG ÉPÜLETE. (Isztambul.) Az ankarai finn követség épületét az éjtszakai folyamán kiütött tűz elpusztította. (DNB.)

AZ AMERIKAI RADIOALLOMÁSOK NEM KÖZVETITIK AZ EMIGRÁNS KORMÁNYOK PROPAGANDA JÁT. (Washington.) Az amerikai hatóságok azonnal hatállyal megtiltották az emigráns kormányok rádióhíreinek amerikai rádióállomások által történő közvetítését.

A nyugati szeglet

Az északafrikai harcok befejezése után Törökország mellett a Földközi tenger nyugati szegletén Spanyolország is a háborus szférába került. És mégis, ez a fordulat alig látszik meg az ország külső hangulatán. Főelevenek, zajosak a városok utcái, és ha drágán is, de minden kapható az üzletekben. Madridban a gépkösi-forgalom olyan, mint békében. Nyilván nincs benzin-hiány. Tankhajók közlekednek az Atlanti-óceánon, sőt olykor Portugáliát is kíségeti spanyol szomszédja. A fényűző szállodákban reggelig szól a zene, járja a tánc. De azért nem szabad hinni, hogy a spanyol nemzet befeleledkezett a békébe. Résen áll a kormány, a párt és az ifjuság, amelynek legnagyobb folyóirata ez a jelszavát viseli: „Nem a halál a legrosszabb!” Mert az angol hadvezetés nem felelte el a spanyol kormány két év előtti akcióját, ahogy a Gibraltárral ellentétes Tengerben megszintette a nemzetközi ellenőrzés rendszerét és azt spanyol uralom alá vetette. Most egyre többen emlegetik az angolszász táborban, hogy Tanger ma is a német afrikai törekvések menedékhelye. Gyanítani vélik, hogy Spanyolország kedvez a német repülőeknek, a német tengeralattjáróknak. Egyre többen utalnak bizonyos világnézeti és világpolitikai aggályokra. Franco tábornok rendszerével szemben. Hídegen és elutasítón fogadják mindazokat a hivatalos és félhivatalos spanyol kezdeményezéseket, melyek a légiháború enyhítését javasolják. Emlekeztek arra, hogy áll mind az tengelyhatalmak érdekében áll. Angliában közben fel-felmerült az a gondolat, vajjon nem érkezett-e el a spanyol monarchia restaurálásának ideje? Nem tudni, a monarchia ügye mint áll a spanyol nép körében, de annyi bizonyos, hogy a spanyol politika változások küszöbére jutott.

A spanyol semlegesség, a látszólag annyira vidám mindennapi élet mögött ott árnyékolódik Okasztíliaának messzi történelmi múltján edzett komolysága, ott árnyékolódik a jövő minden eshetőségét komolyan mérlegelő figyelem. Ugyancsak elmélyedésre int a Pradó csodálatos képgyűjteménye, melynek egy-egy műve még mindig a viszontagságos idők nyomait viseli. Ez a képtár ama kevesek közül való Európában, amelyek még bombatámadás veszélye nélkül megmutathatják kincseiket. Ez a látvány csak megerősíti az ott nap-nap után szakadatlanul tolongó nézők lelkét, mert Ve lasquez, Greco, Murillo, Goya és a többiek remekműveiben tulajdonképpen Spanyolország halhatatlanságát ábrázolják. Megérkezett az aratás ideje is. A föld oly bőven ontja áldását, hogy a legöregebb emberek sem emlékeznek hasonló termésre. A világ közben tovább folytatja háborúját, amely már szinte Spanyolország partjait sűrűli. Sem a fallangista Spanyolország vezetői, sem a spanyol nép nem téveszti szem elől a jeleket, midőn betakarítja a termést és tovább győgyítja a valaha annyi sebből vérző országot. Spanyolország vározkodik. Mert Ujspanyolország megteremtői jól tudják, hogy a fallangista Spanyolország sorsa elválaszthatatlan összefüggésben van az új szakaszhoz érkezett óriási küzdelem kimenetelével.

A buza után a többi gabonára is megszabta az új árat az országos ár-kormánybiztosság

București. Az országos ár-kormánybiztosság a mezőgazdaság körébe vágó három nagyszabású rendeletet adott ki. Az első rendelettel a kormánybiztosság a röviddel ezelőtt megszabott buzaár mellett augusztus 1-ig terjedő hatállyal legmagasabb eladási árat szabott meg a többi gabonafélékre. A második rendelettel szabályozta a gabonaféléknek, olajmagvaknak és főzélék-féléknek szállítási díjszabását és végül a harmadik rendelet az idej cséplési időnyire is érvényben tartja a mult évben megállapított gabonacséplési díjszabást.

A ROZS, ÁRPA, SÖRÁRPA, ZAB ÉS KÖLES ÁRA

Az első rendeletben az ár-kormánybiztosság megismétli az idej buza legmagasabb áráról szóló rendelkezését, kimondván, hogy a 75 kilogrammos fajsúlyú és legfeljebb 3 százalékos idegen anyagot tartalmazó buza ára 10 tonnás vasuti kocsinkint 260.000 lej.

A rozs 68 kilogrammos fajsúlyúval és 3 százalékos idegen anyaggal szintén 10 tonnánként 187.000 lejbe kerül.

Az árpa ára 60 kilogrammos fajsúlyúval és 3 százalékos idegen anyaggal 10 tonnás vasuti kocsinkint 166.000 lej.

A sörárpaért 65 kilogrammos fajsúlyúval, 3 százalékos idegen anyaggal 10 tonnás vasuti kocsinkint 200.000 lej kérhető.

A zab egységára 42 kilogrammos fajsúlyú és 3 százalékos idegen anyag mellett 10 tonnás vasuti kocsinkint 190.000 lej.

A köles részére a rendelet 70 kilogrammos fajsúlyú esetén 3 százalékos idegen anyaggal 180.000 lejese árat állapított meg minden 10 tonnás vasuti kocsin.

A rendelet megjegyzi, hogy a megszabott árak a termelőhöz legközelebb eső vasuti állomáson, vagy kikötői rakodóhelyen átadva értendők. Az idej gabonaféle fajsúlyának, illetve az idegen anyag százaléknak minden egyes százalékkal való csökkenése vagy emelkedése esetében az ár ugyanannyi százalékkal nő és emelkedik.

Az 1942. és régebbi évek terméséből származó megmaradt gabonameennyiségekre a most érvénybe lépett árak vonatkoznak. A kormánybiztosság végül hozzáfűzi, hogy a folyamatosan lévő gabonaszállítási szerződések az árak tekintetében kivételt képeznek a rendelet intézkedési alól. Az árak augusztus 1-ig maradnak érvényben.

A GABONA, OLAJMAGVAK ÉS FŐZÉLEKFELEK SZÁLLÍTÁSI DÍJSZABÁSA

A gabonának, olajmagvaknak és főzélékfeleknek szekerrel, kocsival és tehergépkocsival való szállítása 5 kilométerig 600 lej 1000 kilogrammonként. Minden további kilométeren 30 kilométerig bezárólag a díjszabás 60 lejjel emelkedik 1000 kilogrammonként, vagyis a 30 kilométerre való szállítás 2100 lejbe kerül. Harminc kilométerre felül a 2140 lejhez kilométerenként 30 lejt számíthat hozzá.

A kormánybiztosság rendelete a megyei prefektusokat felhatalmazza, hogy

megyéjük területén a fenti díjszabás szem előtt tartásával szabályozzák a gabonának, olajmagvaknak és főzélékfeleknek az említett járművekkel való szállítási díjszabását. Ez azonban az irányadónak megállapított díjszabásban foglalt összegetek nem lépheti túl.

A CSÉPLÉSI KÖLTSÉGEK

A harmadik rendelet, amely, mint említettük, a cséplési díjszabásra vonatkozik, érvényben tartja az 1941-42 cséplési időnyire megszabott és a hivatalos lap 1942 július 25-1 171. számában megjelent 892. számú rendeletet.

A rendelet a buza, rozs, zab, árpa, borsó, repce, köles, ajuerna és löhere cséplésénél különbséget tesz a szerint, hogy a cséplőgépet fűtése a termelő vagy pedig a cséplőgépet tulajdonosa szolgáltatja üzemanyaggal történik.

Ha az üzemanyagot (szalma, fa) a termelő adja, akkor a cséplésért járó természetbeni ellenszolgáltatás a búzánál, rozsnál, árpánál, zabnál, repcenél és kölesnél 5-5 százalék, a borsónál 6 százalék, a lucernánál és a löherénél 7-7 százalék. Abban az esetben, ha a cséplés a cséplőgépet tulajdonosának fűtőanyagával megy végbe, az érte járó természetbeni ellenszolgáltatás az előbbinál 1-1 százalékkal több. Pénzben való fizetésnél minden hektóliter őrlésénél a megfelelő csoportbeli gabonaféle értékének megfelelő százalékos összeget kap a cséplőgépet tulajdonosa.

ISKOLAINK SZÍNE ELŐTT

Fischer Aladár diákjai

Nagy József cikksorozata

Nagyon szeretnék valamit hallani a diákok lelki képéről. Megkérem Fischer Aladár igazgatót, beszéljen a nagyvárosnak az iskolára, ifjuságra való hatásától, mert hiszen az aradi főgimnázium ebben is szinte egyedülálló.

— Arad a nagyobb városok közé számít — mondja kérdésre az igazgató. — A kultúra hullámvérése erőteljesebb az ilyen városban, mint egy kis fészekben, a művelődésnek több lehetőségét nyújtja, anélkül azonban, hogy a világvárosok kulturális élvonalára, fertőző mélyezze. Ennek természetes folyománya, hogy tanulóink szélesebb látókört, sokoldalúságot, a gondolkodásra, ítéletalkotásra, izlésfejlesztésre több ösztönzést, lappangó képességeik kicsirázására s így a helyes pályaválasztásra kedvezőbb klímavizonyokat, nagyobb öntudatot, bátrabb és határozottabb lépést, az élet különböző körülményei között gyorsabb tájékozódó képességet nyernek, mint egy kis városban. A háborus idők ugyan szélsőséget hoztak abba az eleven

hallottakat megvitatták, az előadókát megbírálták, osztályozták, a tanulságokat a maguk kis életében is értékesítették. Így akadt mindig szép számmal olyan tanulóink, akinek a stílusa az ígert jegyét viselte magán s bővebben voltunk az olyan

ifjusági szónokoknak,

akik elfogulatlanul, szépen és okosan tudtak beszélni. Idén is az évzárón a VIII. osztály szónoka úgy bucsuzott az intézettől, hogy a jelenlévők előhúzott zsebkendőjéről egyszerre kiféheredett a nézőtér. Kár, hogy e beszédek nem kériük el eddig s nem gyűjtöttük azokat.

Az itt következő vallomás igazolja azt, amit előrebocsajtottam cikkem elején: hogy ismeri fiait Fischer Aladár igazgató! Ime mennyi mindent tud róluk, a lelkükbe, otthonukba, családi körülmények közé lát be, de azt is tudja, ki kap zsebpénzt, azt is tudja, ki csinált repülőgépet közülük. Boldog az az iskola, amelylyeknek az igazgatója ennyi mindent tud a reábizott fiatal seregéről!

— Ez évben — folytatja — tanulóink gazdasági és családi helyzetének, világlátottságának, érdeklődési körének, kedvenc foglalkozásának kipuhatólására kérdőíveket bocsátottunk ki. Ezek adatait összegeztük s nagyon érdekes, sokszor váratlan és meglepő, örömdetes vagy leverő megállapításokra jutottunk.

Ime néhány adat:

A vallomást tett 235 tanuló közül egy szobás lakásban lakik 54, kétszobásban 74, háromban 55, négyben 27, ötben 17, többszobásban 8. Tanulóink közül egyike 89 (!), kétgyermekes családból való 98, háromgyermekesből 34, többgyermekesből 14. Hétgyermekes is van 2. Irógépe van 20-nak, fényképező gépe 74-nek, biciklijé 104-nek, rádiója 138-nak. Usznya a tanulóknak kétharmada tud (a vidékiek nem tudnak), biciklizni kevés híján mind tud, még lovagolni is 97. A Dunát Romániában csak 18 látta, külföldön járt 40, a Fekete tengert csak tizenegyen, az Adriát ötten látták. 77-en Aradon kívül más várost nem láttak, (!) 17-en nem iltek még vonaton, hajón csak 30-an tettek utat, repülőgépen csak

TIZEDIK KÖZLEMÉNY

10-en. Arad határából ki sem mozdul. 14. Arad megyénél nem járt 90, más megyében is járt 89, más országban 42. Hegyet nem mászott 28 és csak 6-an jártak 2000 méteren felül (a háborus előkészületek óta megszüntek kéthetes kirándulásaink a Biharhegységbe, a Szebenikre, Retezatra stb.). A magyaron kívül más nyelvet nem beszél 6, két nyelvet ismer 116, hármat 60, négyet 36, ötöt 8, Zenél 129, sakkozik 154. A kedvenc sportágak természetesen a futball, a korcsolyázás és a tenisz. A különböző gyűjteményekben vezet a bálgyűjtemény (132), autogrammot csak 3-an gyűjtöttek. Repülőgépet már 99 gyárított, rádiót 24 szerkesztett. Sokan vezettek asztalos munkát, szerelést, sokan kísérleteznek (fizika-kémia), galambot 38 tenyész, nyulat 24, halat 11, gyümölcsfát 41 ottolt sikerrel, rózsát 31. Tanítványa 11-nek van. Sokan vesznek tanulmányi, nyelvi, zenei, torna magánórákat. A táncra vonatkozó kérdést kifejezték az ivóól. Dehát tudnak ök táncolni, mindig akad, aki fűtül nekik. Rendszeres zsebpénze van 117-nek, meg takarított pénze 134-nek.

— A begyűjtött adatokat

értékesítjük

tanulóink megítélésénél, sok szempontot nyertünk így a további vezetés helyes irányítására... Reméljük, a háboru után a metszet sokalta kedvezőbb lesz.

Ezek Fischer Aladár bucsuzavai. A kiváló pedagógusnak, szellemi életünk egyik vezető emberének a szavai ezek, aki egész életét arra szentelte, hogy fiait: a tanuló ifjuságot, a reábizott seregét megtanítsa arra, hogy igazi fegyverekkel: a szellem fegyvereivel harcoljanak és aki most a háboruban égő világban reményeséggel nézi azt a jövődot amelyben népek és nemzetek ismét találkoznak a szellemi magaslaton.

Azzal az érzéssel köszönünk el tőle hogy a szülőnk és egész népi közösségünk javára dusan fog kamatozni a gondjára bízott kincs: az általa hivatottan körütkintéssel, hittel és szeretettel irányított főgimnázium tanuló ifjusága.

**Ünnepélyes lelkészbeiktatás
Tipar-Szapáryfalván**

Lugoj-Lugos. (Saj. tud.) Örömlennépe volt a múlt vasárnap, a Severin-Szörény-megyei Tipar-Szapáryfalva református lakosságának. Ezen a napon iktatták be a csaknem szintiszta református község lelkészi hivatalába Meixensberger Istvánt, az Aiud-gyenyedi református teológia ez évben pappá avatott hallgatóját. Meixensberger Istvánt azalatt az egy évi idő alatt, amióta mint helyettes lelkész gyakran látogatta meg gyülekezetét, alkalmuk volt megismerni híveinek és ez a megismerés eredményezte azt a szeretetből és megbecsülésből fakadó nagy örömet, amellyel a beiktatás alkalmával az új lelkészt körülvevők hívték.

A beiktatásra érkező hivatalos személyek és vendégek a templom és a lelkészház kapuját rózsakoszorúval övezetlen találták. A presbitérium s az asszonyok gyöngéd figyelmességére vall, hogy az éveken át lakatlanul állt és teljesen elhanyagolt lelkészlak külsejét és udvarát szépen rendezték, virágokkal teleültették s egész sor nyíló muskátli cseréppel tették kedvesen lakállyá.

A beiktatási istentiszteleten a szép, világos templomot teljesen megtöltötte a hívek serege. Megjelent a beiktatásos Nemes Elemér lugoj-lugosi ref. esperes a bányási egyházmege püspökhelyettese, a helyi hatóságok képviselői, a szomszéd községek kiküldöttei, Nagy Márton Bodo-bodófalvai, Bittay Zoárd Dumbrava-igazfalvai, Tőkés Béla Tormac-végvári református lelkészek, Arató Andor a Magyar Népközség Severin-Szörény-megyei szervezetének elnöke, Szabó Gábor Lugoj-lugosi ref. egyházközségi pénztáros és még számos vendég Lugoj-Lugosról és a környékbeli községekből.

A gyülekezet éneke után Nemes Elemér püspökhelyettes atyai szavakkal iktatta be hivatalába az új lelkészt, átadva neki a szent Bibliát mint munkásságának jövő kuforrását, az egyház kulesát, amely a lelkéhez vezető kulcsot is jelképezi, a hivatalos pecsétet, amely az új lelkésznek gyülekezetével való elkötelezettségére figyelmeztet. Ezután az új lelkész ünnepi beszédet tartott, amelyben Isten igéjének erejét fejtegette. Rámutatott arra, hogy Isten nélkül semmiféle hatalom meg nem állhat, idézte az állam címében látható jelmondatot: „Nihil sine Deo!”

Az istentisztelet befejezéséhez kapcsolódott az egyháziak és világiak üdvözlése. Ennek során Nagy Márton Bodo-bodófalvai lelkész az egyházmege, Bittay Zoárd Dumbrava-igazfalvai lelkész a begavölgyi papság, Tőkés Béla a Tormac-végvári gyülekezet, Szabó Gábor a lugoji egyházközség, Tóth Lajos a Tipar-szapáryfalvai presbitérium, Vári István községi bíró a polgári közigazgatás, Arató Andor a Magyar Népközség, Róza György tanító pedig az iskola nevében köszöntötte az új lelkészt.

Meixensberger István összefoglaló válaszában a többek között ezeket mondta: „Az elhangzott üdvözlő szavak Isten, az egyház, az állam és népem iránti köteleltségeimre hívták fel figyelmemet. Fogadom, hogy ezeket a köteleltségeket mindenkor szemem előtt fogom tartani és minden erőmmel azon leszek, hogy Isten, az állam, az egyház és népem iránti köteleltségeimet híven teljesítem.”

Délben a Kelemen-féle vendéglő udvarán felállított hatalmas sátorban a község lakossága izletes ebédet látta vendégül a megjelenteket. A közeledő közel 400 személy vett részt.

Ebéd után a templomban vallásos ünnepélyt rendeztek, amelyen ígét Tőkés Béla Tormac-végvári lelkész hirdetett. A több mint 14 pontból álló vallásos műsort énekszámok és szavaltatok töltötték be. Helybeli és környékbeli szereplők működtek közre, tudásuk legjavát nyújtva a megjelenteknek.

Julius 24, szombat
Róm. kat.: Kinga
Protest.: Krisztina
Ort.: Krisztina

Napkelte: 4 ó 27 p
Napny.: 19 ó 46 p
Naphosz.: 15 ó 17 p
Hold u. n.: 5 ó 38 p

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Pata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Amion előfizetések, hirdetések és felszólamlások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— Gyásziistentisztelet Martzy Mihály lelküdvéért. A Timisoara-Temesvár belvárosi római katolikus templomban július 23-án, pénteken, reggel nyolc óra körül a belvárosi egyházközség elhunyt elnökének, Martzy Mihálynak lelki üdvéért engesztelő gyászmiséjét tartanak.

— A mai légvédelmi gyakorlat. Timisoara-Temesvárott, mint jelentettük, ma, pénteken délután 6 órától 7 óráig légvédelmi gyakorlat lesz a város egész területén. A gyakorlat alatt az érvényes légvédelmi intézkedéseket szigorúan be kell tartani. A városi légvédelmi hivatal közli, hogy a légvédelmi gyakorlat tartama alatt az intézmények, vállalatok és épülettömbök légvédelmi készültségeinek megfelelő gyakorlatokat kell végezniük. A hatóságok e készültségek munkáját ellenőrizni fogják.

— Fogadó órák a sibíri-nagyszabeni prefekturán. (Saj. tud.) Negoescu tábornok naponta déliben félég és egy óra között fogadja a közönséget. Távollétében a fogadásokat ugyanezen időben az alprefektus eszközli.

— Akik nem tartották be az elsőtétésre vonatkozó rendelkezéseket. Az elsőtétésre vonatkozó rendelkezést be nem tartása miatt a timisoara-temesvári hatóságok folytatódólagosan a következő lakosok ellen indították eljárást: Heidt Mária Bogdanestilor-ut 27, Lányi Róza Madrid-utca 15, Margheta Ioan Moloviste-utca 11, Motovsky Aron Madrid-utca 20, Parasianu Eliga Cernauti-utca 13, Novac Florica és Farkas Florea Delibata-utca 3, Klostermann Ilona Eroilor dela Tisa-körut 83, Vitelan Silvia Eroilor dela Tisa-körut 83, Paul Borbála, Jiva Conea és Minda Elisabeta Eroilor dela Tisa-körut 28.

— A timisoara-temesvári kereskedelmi és iparkamara közleménye. A kereskedelmi és iparkamara az iparügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárságnak július 14-én kiadott 59.900. számú rendelete alapján közli azokkal a cégekkel, amelyeknél a cégjegyzékben a kereskedelem tárgyúval a többi között a behozatal vagy kivitel is szerepel, de nincsenek benne a behozatali, illetve kiviteli cégek jegyzékében, hogy legkésőbb július 31-ig a behozatalnak vagy kivitelnek a cégjegyzékéből való törlését kérik. Ezeknek a cégeknek tilos levelezésükben, számláikon és cégtáblájukon a behozatali vagy kiviteli cég megjelölést használni.

— A Bethlen kollégium tanítóképző intézetének igazgatóságától. Tanítványaink és az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a nemzetmivédelési és vallásügyi miniszter urnak 130.458/1943 sz. rendelkezése értelmében az 1943/44-ik iskolai év 1943 évi szeptember 1-én reggel 8 óra körül megkezdődik, amikor már előadások is tartandók. Ennek megfelelőleg az eddigi tájékoztatásainktól eltérőleg az új iskolai évről vonatkozó fontosabb tudnivalók a következők: a javító vizsgálatok augusztus 23-án reggel 8 óra körül, az I. és V. osztálybeli felvételi vizsgák augusztus hó 24-én reggel 8 óra körül kezdődnek. A beiratkozások aug. 25-30-ik napján tartanak. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása augusztus 31-én délelőtt 11 óra körül lesz. Az iskolai, benntlakási és koszdíjak együttes összege kb. 48-50.000 lej lesz, mely összegből a máskor is nyújtott százalékos arány szerint fogunk kedvezményeket adni. Kedvezményekért legkésőbb aug. 15-ig kell folyamodni. Csefő Sándor igazgató.

— A vasuti alkalmazottak és vasuti nyugdíjasok az elvesztett tűzifa-szállítási bárca helyett utat nem kapnak. (Bucuresti.) A vasuti igazgatótanács közli, hogy a tényleges szolgálatban lévő vasuti alkalmazottaknak és vasuti nyugdíjasoknak kibocsátott kedvezményes tűzifa-szállításra jogosító bárca elvesztése esetén utat csak az igazgatótanács engedélyével állíthatnak ki, jól megmondott esetben. (Rador.)

— Hogyan kell eljárni azoknak a cégeknek, amelyek működésének ideiglenes felfüggesztését engedélyezték. A timisoara-temesvári kereskedelmi és iparkamara közli azokkal a cégekkel, amelyek működésének ideiglenes felfüggesztését a szabotázstörvény 15. szakasza alapján az iparügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárság engedélyezte, hogy a működés felfüggesztésének engedélyezéséről közleményt kell kifüggeszteniük, megjelölve, hogy a vállalat meddig szünetel. A közleményre szolgáló nyomtatvány, amelyet a kamara látta meg, a kamaránál kapható. A kamara ajánlatának tartja, hogy a működés szünetelésének elkerülésére a cégtulajdonos vezesse be az ismeretekbe a család tagjait.

— Kiknek kell Brasovban-Brassóban zónaengedélyt? (Saj. tud.) A prefektúra hirdetményt adott ki, amelynek értelmében mindazon brasovi-brassói lakosoknak, akik 1939. szeptember 4. óta telepedtek meg a városban, zónaengedélyt kell szereznük. Ezek az erre vonatkozó kérvényt kerületük rendőrsége útján nyújtják be a katonai hatóságokhoz, amely személyazonossági igazolványuk felülbizsgálásával adja meg a zónaengedélyt. Az 1939. szeptember 4. előtti brasovi-brassói lakosoknak nem kell zónaengedélyt kérniük, ugyancsak az állami tisztviselőknek és katonai személyeknek, valamint az üdülést, vagy más célból ideiglenesen Brassvban-Brassóban tartózkodóknak sem.

— Új piaci árak Devan-Déván. (Saj. tud.) A város közellátási hivatala a következő új piaci árakat állapította meg: zöldbab 25, borsó 30, körte 40, alma 30, kajszinbarack 60, meggy 40, új burgonya 20 lej kilonként, egy fej káposzta 15-25 lej, murok, pasternák és petrezselyem kötege 5 lej, tyúk és kacska 200-300, nem tömött kacska 250-300, liba 450-500 lej darabonként.

— Szabad a burgonya vasuti szállítása. (Bucuresti.) A katonai és polgári ellátási államtitkárságnak a vasuti vezérigazgatóságához intézett átirata alapján ez utóbbi elrendelte, hogy a jövőben az alárendelt szervek az előző rendelkezések megkivánt engedély felmutatását ne kérik. A rendelkezés mind a régi, mind az új burgonyára vonatkozik. (Rador.)

— Szabotázsítéletek Devan-Déván. (Saj. tud.) A devai-dévai törvényszék szabotázsi miatt a következő ítéleteket hozta: Oacea Dumitru, Moga Nicolae, Garjon Nicolae, Schmidt Fülöp, Bugariu Ecaterina egyenként egy hónapi munkatábor, Lupu Aurel 45 napi munkatábor, Oaida Maria, Toma Angel, Lupugan Eugenia, Alboni Alexandru, Bilegen Maria, Mateas Solomon, Got Susana egyenként hat havi munkatábor, Cornea Miron egy évi munkatábor, Rusu Anna 2000 lej pénzbüntetés, Lascu Ioan 5000 lej pénzbüntetés, Heintz János 5000 lej pénzbüntetés, Lupsa Ioan hat havi munkatábor és 5000 lej pénzbüntetés. A bíróság Moga Nicolae, Got Susana, Mateas Solomon, Bilegen Maria, Cornea Miron, Lascu Ioan, Bugarin Ecaterina, Lupugan Eugenia, Toma Angel, Stanculescu Elena és Oaida Maria büntetésének végrehajtását felfüggesztette.

— Koszorúmegváltások Martzy Mihály emlékezetére. A diáksegély javára az elhunyt Martzy Mihály népközségi elnök és felelős szerkesztő emlékezetére a Déli Hírlap kiadóhivatalába a következő koszorúmegváltások érkeztek: Parecz György dr. ügyvéd Arad 2000 és Fodor Ferenc II. osztályú gimnazista Alba-Iulia-Gyulafehérvár 200 lej, Kiss Károly plébános Dorobanti-Kisiratos 3000 lej. — A július 19-iki lapszámban kimutatott koszorúmegváltások között szerepel N. S. 1000 lejjel. A névjelzés betűjénél nyomdahiiba történt, mert az adományozó R. S., amit most helyesbítettünk.

— Napközi gyermekotthon Oena-Sibiului-Vizakna. (Saj. tud.) A Sibiu-Szében megyei Oena-Sibiului-Vizakna községben most nyitották meg az új napközi gyermekotthont. Az otthonnak 39 ápolója van, akik reggeltől estig vannak az intézetben, ahol gondos felügyeletben részesülnek. A gyermekek déliben meleg ebédet, délelőtt 10 és délután 4 óra körül pedig egy-egy félliter tejet és kenyéret kapnak.

— Súlyos baleset a páküzemben. Molnár Erzsébet frateljai-ujkisdai lakónő férje páküzemében a sütökemence körül foglalatokodott. Amikor a nyersolajjal fűtött kemence ajtaját kinyitotta, a lángok hirtelen kicsapnak és az asszony súlyos égési sebeket szenvedett. A mentők a timisoara-temesvári kórházba szállították.

— Adományok. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó javára Rubchich Lászlóé elhalálózása alkalmából Jahner Károlyné 1000 lejt adományozott. A Kunz-télepi szegény gyermekek részére Szakmáry Ferenc Rubchich Lászlóné elhalálózása alkalmából 1000 lejt adományozott.

(*) Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetünket fejezzük ki ezuton is mind azoknak, akik tragikus körülmények között elhalt fiunk, Gábor József temetésén résztvettek. A gyászosi család.

— Mozik műsora. Július 23, péntek: Arad: Aro: „Kacagj bajazzó” (Fosco (Giachetti), Corso: „Amikor az asszonyok hallgatnak” (Johannes Heesters, Hansi Knotek, Hilde von Stoll), Forum: „Egy leánynevelő intézetben” (Lia Silvi, Amadeo Nazzari), Uramia: „A félvér” (Aino Taube.) — Timisoara-Temesvári: Apollo: „Szerelmi hazugság” (Alida Valli, Fosco Giachetti), Capitol: „Végtelen vágyakozás”, Corso: „Az opera királynője” (Margherita Carosio, Nives Poli), Thalia: „Szerelmes levelek végzet” (Alfred Rasser, Anne-Marie Blank, Paul Hubschmied).

— Ügyeletés grógszétárok. Július 23, péntek: Arad: Omescu (Regina Maria-utca 16), Angel (Miron Cristea-tér 16.) — Timisoara-Temesvár: Belváros: Ionescu-Heyer (Mercy-utca), Gyárváros: Kigyó (Traian-tér 7), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut 27), Józsefváros: Diana (Bratianu-utca 29), Mehala: Chioreanu. — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabodfalva: Eremici. — Július 24, szombat: Brasov-Brassó: Neustädter E. (Belváros), Voith I. (Vasut-u. 53)

Egyik amerikai állatkert igazgatója Newyorkba utazott, hogy felszissza az állatállományt. Miatán állatának sorsát nagyon a szíven viselte, szigoruan meghagyta a főállatfelügyelőnek, hogy távolléte alatt minden fontosabb eseményről levélben értesítsd őt. Sőt, ha nagyon sürgős a dolog, táviratot is küldhet.

Alig érkezett meg az igazgató Newyorkba, máris táviratot kapott. Ez állt benne:

Összes állatok egészségesek és jookevűek stop. csak a csim pausz nem zabaal stop. ugylasziik baankoodik kollegeajk uaan stop mit csináljak amig igazgatób visszaajoen?

Kihaló iparág: a fazekasság

Az őseim földbevált, kicsiny gödrökben őrizte a tüzet, amelyet másképp mindig nagy fáradsággal kellett volna létrehozni. Azt tapasztalta, hogy ezeknek a kicsiny gödröknek a belseje némely tájon kőkeménnyé változott, piros színt kapott, vagyis az agyag a tűzben megégett. Ez a megfigyelés vezette az őseim körülbélül tízezer évvel Krisztus előtt az agyagedény feltalálására. Az első agyagedények nagyon kezdetlegesek voltak. Faluk vastag volt, mert hiszen készítőjüknél a két kezén, azaz a tűz ujján kívül más szerszáma nem volt.

Óriási haladás volt az agyagedények készítésében a fazekas-korong feltalálása. A Krisztus utáni első századokban Rómában már agyagedény-gyárak voltak.

A római birodalom megszűnése után Európában és máshol is tovább fejlődött a fazekas-ipar. A középkorban és az újkorban egészen a múlt század elejéig a fazekasok

tekintélyes céhekben

működtek mindenfelé. Nagy tekintélyük és becsületük volt.

Milyen élete van ezzel szemben a mai fazekasnak?

Látogassunk el az egyik fazekas-műhelybe.

A külváros egyik utcájában egy ház falába illesztett két sötétzöldre zománcozott kancsó jelzi, hogy jó helyen járunk. Bevitünk a kiskapun és az udvaron egy kis agyagedény állunk szemben. Az elősiető mester az üdvözlés után kérdéssünkre máris magyarázza:

— Ebből mind fazék, tál, korsó és egyéb agyagáru lesz. Váltakozva dolgozza meg a nap és az eső, hogy porhanyóssá váljék. De magának a fazekasnak is alaposan meg kell munkálnia az agyagot.

Bevezet a tágas műhelybe és a sarokban álló

óriási darálóhoz

kerülünk.

— Ez — mondja a mester — megőrli az agyagot és kiveti belőle a tisztálaltan részeket. Ez a munka könnyen és gyorsan megy. Bezzeg régebben, még az én imasi és segédi koromban is, a fazekasnak napokon, heteken keresztül kellett az agyagot előkészítenie. Vágni kellett az agyagot, a göröngyöket széthasogatnia, a kavicsokat és kővecskéket pedig kihajjagálnia belőle.

Először a daráló alól sarióalaku szerzámot. Két végét két kézre fogja és mutatja, hogy ezzel kellett vágni az anyagot, ami igen fáradságos és időrabló munka volt.

Az elkészített agyagot a fazekas alaposan bevizeti, aztán, napokon keresztül állni hagyja. Úgyelmie kell arra is, hogy az agyagból a felesleges víz elpárologjon. Aztán nekilát a munkának.

— Így ni, — szól a fazekas és ezzel kezébe kap egy jókora darab nedves agyagot és odaül a korong elé.

Ballábát a korongsztal mögötti falhoz támasztja, jobb lábával pedig a korongot hajtja. Felül alacsony vasbunkó forog. Arra csapja az agyagot és

a forgó anyagot

a két kezével és a két tenyerével dolgozza, formálja. Balkezelével az edény belsejét, jobbával a külsejét alakítja. Egykettőre kész a köcsög. A két fület külön formálja ki, és nedvesen odanyomja a köcsög oldalához.

Szüükség-sárgás a nyers puha agyagedény. A műhely másik végében áll a hatalmas égető kemence magas kupjával. Oldalt hatalmas nyíláson rakja be a fazekas az égetni való edényt, aztán befa-lazza a nyílást. Alul megnyújtja a tüzet, amely teljes tizenkét óráig ég. Csak teljesen száraz bukkfát lehet az égetésre használni és pedig egészen lécvékony-sárga hasogatva. Egyetlen égetéshez másfél méternyi fa szükséges. A már égetett és kihűlt edényre kerül a máz és aztán következik a második égetés, hogy a tűz maradandóvá és fényessé tegye a mázat.

A sok figyelésben és nézdegelésben

Oeditozás a kiskocsmában

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

Elekkel találkoztam a minap. Szeretek vele találkozni, mert ilyenkor bizonyos, hogy valami malatságos dologgal jövök haza. Ez az Elek ugyanis nagy ugrató. Mindig csak a tréfán jár az esze. Ugy van a maga sorsával, mint más: a régi gondatlanságnak vége, kisebb a lakás, kevesebb a szórakozás, taxi helyett villamos is megteszi. De kedélye nem változott semmit, ugyanolyan mókás ember, mint azelőtt. Apró, ravasz szeme van neki, s ez a szem fortélyosan boldogan csillog, mikor legujabb csínyjét elmeséli.

— Mi újabbat eszeltél ki? — kérdeztem tőle.

Már nevet magában. Már előre nevetek én is.

— Nem meséltem még, hogyan tettem rekedtté a két Patakyt?

— Nem.

— Hát akkor hallgass ide.

És elmeséli Elek, hogy megharván Kozáné, a gazdag rokon, egybe kellett gyülekezni az egész családnak. Róza néniék ugyanis nem maradt végrendelete, örökös pedig volt egész csomó. Egyforma jogu oldalági rokonok voltak valahányan, meg akarták kísérni tehát, hogy elosszák az örökséget békésen, hagyatéki pörökösök nélkül. Legtöbbjük vidéken él, a családi összejövetelt Eleknek kellett megrendezni, mert ő városi ember. Megrendezte úgy, ahogy kell, ebben nem csinált tréfát. Levetelt irt mindenkinek, hogy ekkor, meg ekkor fogják megtartani a családi gyűlést, még pedig délután ötkor, a kaszinó egy köcsögtértermében. Valamennyien válaszoltak, ki Zemplénből, ki Hevesből, hogy megjelennek pontosan.

A találkozó napján délelőtt megszólalt az Elek hivatali telefonja. Az egyik oldalági rokon jelentkezett. Patakya Tamás. Ma reggel érkezett.

— Gyere ide a hivatalomba — szólta Elek, — nem látalak már tíz esztendeje, egy kicsit elbeszélgetünk.

Alig tette le a kagylót, a hivataloszló névjegyet hozott be. A Patakya Eleméré. Ez is hivatalos volt a családi megbeszélésre.

— Hogy vagy, kedves Elemérem, jaj de régen látalak, foglalj helyet.

— Nem igen szeretnék zavarni, bizonyosan van elég dolgom itt a hivatalban. Hanem tudod mit: együtt lehetne ebédelni.

— Kitiűő gondolat. Én, mint afféle öreg legény, kocsmában eszem. Itt van egy remek kiskocsmá a szomszédomban. Ott találkozunk két órákor. Hárman leszünk, mert idevárom Tamást is. Majd neki is szólnok, hogy átkezzék velünk.

— Tamást? Hogy van a jó Tamás? Kerék tizenhat esztendeje, hogy nem találkoztam vele. A Böske lakodalmán láttam utoljára. Jól van?

Elekben egy szempillantás alatt talpon volt az ugratás ördöge.

— Jó, hogy kérdezed, mert valamire akarlak figyelmeztetni. Szegény Tamás nagyon

kezd öregedni. A hallása nagyon romlik. Már olyan nagyot hall, mint az agyu. Így hangosan beszél vele, mert a csendes szót nem érti. Ő maga is nagyon hangosan beszél, mint a nagyothallók általában.

Elemér megköszönte a figyelmeztetést és a viszontlátásig eltávozott. Elek visszalit az aktákhoz. Egy jó félóra múltán jelentkezett Tamás. Nagy viszontlátás volt, összelelekeztek, egymás hollétét kérdezték.

— Nem zavarlak a munkádban? — kérdezte Tamás.

— Nem zavarok, de hivatal után mégis szabadabban tudnánk diskurálni. Tudod mit: ebédelj velem két órákor. Ott lesz Elemér is.

— Elemér? No ennek örülök. A Böske lakodalmá óta nem láttam. Annak pedig tizenhat esztendeje. Jól van, Elemér.

— Hát bizony öregszik ő is. Figyelmeztetni is akarlak, hogy nagyot hall az öreg. Jól erősen kiabálj neki, ha beszélsz vele. Restelli szegény, hogy rossz a hallása és hangosan beszélnek hozzá, inkább úgy tesz, mintha értené, csakhogy ne kelljen a fogatkozását elárulni.

— Jól van, majd kiabállok.

Elek még megmagyarázta a kiskocsmá bejáratát pontosan, aztán elbucsztak. Patakya Tamás eltávozott.

Ekkor még csak tizenegy óra volt. Elek anygali jókedvben végezte hivatali dolgát két óráig. Orcáján állandó ravasz mosoly tündökölt. Két órákor szépen kezét mosott, vette kalapját, kabátját és ment ki az épületből. A kiskocsmába óvatosan lépett be, mint a betőrő. A sötétben megállott és ravasz arccal hallgatta a belső szobából zengető orgonát. A vendéglős odajött.

— Tessék már jönni, nagyságos uram, ilyen még nem történt. Ké, süket ur van itt, mind a kettő a nagyságos urat várja. Tessék csak hallgani, hogyan ordítanak.

Bizony azok ordítottak, mint két oroszlan. Elek nem ment be, itt álldogált a sötétben és nagy gyönyörűséggel hallgatta a két hang fáradt üvöltését. Azok a buza árról beszélgettek a menydörgés erejével, de már rekedten.

Ekkor Elek, mikor művében már kigyönyörködte magát, bement a belső szobába. Felemelte a kezét és egészen halk suttogással így szólt:

— Ne ordítsanak annyira, mert odakint már az egész utca összeszaladt.

Tamás halkán felelt:

— Mit csináljak, ha másképpen nem hallja?

Ugyanakkor ugyancsak rekedt sugással felelt Elemér:

— Ha süket szegény, mit csináljak?

Egyszerre szólt halkán mind a kettő. És megdöbbenve néztek egymásra. Azonnal megértették a helyzetet.

— Miért tettél ezt velünk? — támadtak gyilkos dühvel Elekre.

— Hogy majd a nagy hagyatéki tárvadásnál ti rekedtek legvetek, de én ne. Pincér hozzon nekem egy paradicsomlevest.

Halálritétek és kivégezések 21 személyt a cseh-morva védnökségben

Prága. A brünni német törvényszék mellett működő különbíróság halálra ítélte 21 személyt, köztük 9 asszonyt. Az elítéltek a vád szerint hajlékot és ellátást nyújtottak, valamint más módon támogatták két cseh nemzetiségű ügybéköt, akiket az egyik ellenséges hadsereg ejtőernyős úttján juttatott szabotázs-csoportból a védnökség területére. A vád szerint az elítélteknek tudomásuk volt az ejtőernyős úttjáról, s szabotázs-csoportmányra irányuló szándékáról és ennek ellenére nem jelentették a hatóságoknak. A halálos ítéleteket már végrehajtották.

JANUÁR ELSŐJE ÖTA 309 KIVÉGEZÉS VOLT A PROTEKTÓRATUSBAN

Prága. A prágai és brünni német népbíróság igazságügyi sajtószolgálatának hivatalos közleménye szerint június hónapban a cseh-morva védnökség területén összesen harminchét embert végezték ki, köztük tíz asszonyt. Ez év január elsője óta a védnökségben végrehajtott halálos ítéletek száma ezzel 309-re emelkedett.

SPORTHIREK

Az RGT tornaegylet házi teniszversenye

A timisoara-i-temesvári RGT tornaegylet július 9—12 napjai között jól sikerült házi teniszversenyt rendezett, amelyen az egyesület 24 teniszrajza indult. Sportbelileg a verseny kiemelkedően végződött, úgyhogy a kerület bajnokságokon az RGT versenyzői sok reményvel indulnak majd.

A házi verseny eredményei: Férfi egyes: 1. Lőrinczi, 2. Hutzi, 3. Brády dr. és Mihály, Férfi páros: 1. Brády dr., Lőrinczi, 2. Halmos, Kőrthy, Hutzi — Mihály és dr. Hrivnyák — Schneider. Női egyes: 1. Csoba Babi, 2. dr. Bárdvnyé, 3. Hladekné és Somló Mimi. Vegyes páros: 1. Csoba — Mihály, 2. Weszelowszky — Hutzi, 3. Hladekné — Kőrthy és P. Duci — Lőrinczi.

A CHINEZUL-CAMT LABDARUGO NYÁRI PHENÉT TARTANAK

A keddi edzésen még számbamban jelentek meg a játékosok. Két kapus-edzés is volt, melynek góllait Bán, Frank és Barta rugta. Az edzés után az egyesület vezetői elhatározták, hogy a gusztus 15-ig nyári szünetet tartanak.

Rádió

JULIUS 25, VASÁRNAP

BUCURESTI: 7.55—9 Hírek, reggeli hangverseny. 9.30 Istentisztelet közvetítése a pátriárkai székesegyházból. 12.45 Hírek, 13 Bajtársi óra. 13.45 Közlemények. 13.50 Hírek német nyelvűen. 14.30 Sebesültek szórakoztató órája. 15.30 Katonák üzennek. 16 A farsang órája. 17 Munkások szórakoztató műsora. 18 Rádióelőfizetők kívánság hangversenye. 19 Énekszámok zenekezdéssel. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 A háború krónikája. 20.15 Műadás. 20.30 Szórakoztató zene. 2 Hírek, sportesemények. 22.15 Közlemények. 22.20 Szórakoztató zene.

RADIO MOLDOVA: 9.30 Istentisztelet közvetítése. 11.30 Egyházi krónika. 12 Köznyű zene. 13 Zenekar. 13.30 Hírek. 13.45 Zenekar. 14 Orvosi tanácsadó. 19.15 Szórakoztató zene. 21 Hírek.

BUDAPEST I.: 8 Hírek, zene. 9 Zenekar. 10 Református istentisztelet. 11 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 12.55 Szórakoztató zene. 13.45 Hírek. 14 Hanglemez. 15 Műgazdasági előadás. 15.45 Népdalok cigányzenével. 16 Zenekar. 16.30 Hírek a gyarurl, németül, románul, szlovákul, oroszul. 17.50 Tánccal rimusok. 18.50 Hírek. 19 Csevezés. 19.10 Köznyű zene. 21.40 Hírek. 22 Zenekar. 22.20 Sportesemények. 22.30 Operatrésztetek. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II.: 10 Hanglemez. 12.15 Kamarahármas. 15 Szalagosok. 18 Aida opera közvetítése.

FORUM-MOZI. ARAD

14 évesektől 21-10 Ft adások 3, 5 Ft és 9-kor

Ma!

Az év legbájosabb vigjátéka

Egy leánynevelő intézetben

A főszerepben az olasz filmművészet legkitűnőbb kettőse, LILIA S LVI és AMEDED NAZZARI

nem is vettük észre, hogy a mesterrel egyedül vagyunk a műhelyben. Érdeklődünk a személyzet felől. A mester legyint:

— Fazekas munkások nincsenek. Már évek óta nem kapot mást. A segédek, akik még néhány év előtt kitanulták a mesterséget, edénygyárakba mentek vagy más pályára tértek. Magam dolgozom, a feleségem segít. Rajtam kívül a városban

még három fazekas mester

van, de ezek közül már csak egy folytatja az ipart, a másik kettő falusi fazekasoktól vásárol ugynevezett paraszt-árut és azt árusítja a piacon. Közönsé-

ges korszakot, mázolatlan bögréket magam is ezektől szerzek. Ezeket nem érdemes csinálni, mert nekem többé kerül-nének, mint amennyiért a falusi fazekasoktól veszem. A fazekasipar a városokban ma már teljesen kihalt. Edénygyárak dolgoznak mindenfelé és a gyárakkal az egyszerű iparos nem tud versenyezni.

Kérdezem: milyen a megélhetése? Azt mondja: keserves. Sok a kiadás, és kevés a haszon. Maga is abbahagyta már a mesterséget, és csak azért nem teszi, mert valamiből mégis csak meg kell élnie, és mert munka nélkül nem tudna megélni.

Kabán Endre

Apróhirdetések

HATSCHÉK-ügynökség. Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő: 16-95. Hírajánlatok. Összegek ezrekben. — 16.000: főtéri jövedelmei üzletes sarokbérház, külön raktárral. — 8500: korszerű bérvilla, fűtőn, villanegyedben. — 7000: úzi, 50-lakásos bérház. — 5000: belv. úzi, sarokház 1 nagy-, több kislakás. — 4000: hatlakásos nagykertes, üzletvezetőség. — 3500: magánház (beköltözhető) közép-nagy lakással, elő-, fűdőszoba és passage, csempés mellékhelyiség, terraszok. — 3000: belvárosi bérház-rész. — 2500: megállónál új, 3-szobás, teljes kényelmű villa. — 1900: vasútnál úzi, sarokház 9 bérleménnyel. — 1250: aradul-noui 2-lakásos, nagykertű. — 1150: belv. üzletes sarokház, pince, beépíthető homlokzat, több-lakásos. — 650: szerb templomnál négylakásos. (165)

MŰ-TÖMEST, (stoppolást) mű-szöveget, nyaklendő-fordítást legszébben legmegbizhatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-tér 2. első emelet. (149)

ÚJ VILLASZERŰ HÁZ, Guziar-telep elején eladó. Arad, Randunicea-utca 9. szám. (163)

ELADÓ butor és egy nagy pálma. Cim Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (996)

VENNÉK porcellán mosdótalat kancsóval. Cimeket Reclama-hoz. Arad, Eminescu-u. 4. (999)

HADI SZOLGÁLAT alól mentes megbízható pincemestert alkalmaz Wagner Edmund borpincésze, Arad, Regele Ferdinand körút 57. (1000)

ITALSZAKMÁBAN jártas és ismert utazót keres Erdély részére bornagykereskedő cég. Ajánlatokat „Jó kereszt” jeligére Reclama, Arad Eminescu-u. 4 továbbít. (1001)

SZAKÁCSNÓT, rendelatnek megfelelőt, megbízható, alkalmazok. Arad, Eminescu-u. 4 továbbít. (1002)

SIAM-vasztergapat eladó. Arad, Luther-tér 3, Kovács. (1003)

RÉGI hálószoba-butor és konyhaberendezés eladó. Arad, Luther-tér 3, Kovács. (1004)

KÉT HENTESSEGÉDET, egyet műhelybe, egyet üzletbe azonnal alkalmazok. Jucan & Co., Arad, Matei Corvin-utca 5. (1005)

NŐI KERÉKPÁR eladó. Arad, Consistorului-utca 39. (1006)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, fűdőszobahasználattal, a központban azonnal kiadó. Cim Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (1006)

NAGYVÁLLALAT volt főkönyvelője, aki adó- és betegsegélyző ügyekben is tökéletesen jártas, könyvelések elindítását, órákönyvelést vállal. Érdeklődést „Admínisztráció” jeligére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4 szám alá kér. (1007)

VENNÉK keveset használt. korszerű ebédlőt. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1008)

RAKTÁRHELYISÉG, száraz, kiadó. Új tégla eladó maximális árban. Arad, Aurel Vlaicu-ut 86. (1009)

MÉLY GYERMEKKOCSI, jó állapotú, sürgősen eladó. Arad, Caragiale-utca 24. (1009)

PLÜSDIVÁN eladó. Arad Oituz-utca 105. (1010)

10-DARAB siementhali tehén, friss fejűsök, nagy tejhozamuk, üzemmegszüntetési miatt eladó. A tehének eredetéről szükség esetén felvilágosítás kapható. Dr. Brencoveanu, állatorvos, inspector generáltól, Arad. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1011)

GYERMEK-sportkocsi eladó. Cim: Arad, Marasesti-utca 6. (1012)

ANGORA fajnyulak, kettővel együtt, eladók. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1014)

BORBÉLYSEGÉDET azonnal, teljes ellátással, 4000 lej fizetéssel alkalmazok. Sfl. Ana, Aradmegye, Ruff József. (1029)

Timișoara: arad Temesvári **CORSO-MOZI** előadások 3. 5. 7. 9-ór TELEFON: 38-95
A milánói Scala művészei, balettkara.

AZ OPERA KIRÁLYNŐJE

MASCAGN. nagymester személyes vezénylésével. - Életre szóló élmény! ONC 73

KÖZPONTHOZ közeli ház eladó. Arad, Alexandru Gavra-u. 21. (1013)

HAROM nyelvet beszélő fiatal nő ajánlkozik idősebb hölgy mellé társalkodónéknak vagy gyermek mellé reggeltől estig. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1017)

FIATAL mindenest felfogadok. Arad, Simion Barnutiu-utca 12. (1018)

GAZDASSZONYT alkalmazok, aki minden házimunkát elvégzi. magános uri háznál. Arad, Andrei Muresanu-utca 1. sz. (1020)

SINGER-varrógép, sülyesztett, alig használt, eladó. Mentschel, Arad, General Coanda-utca 16. délután 1-3-ig. (1021)

3-SZOBÁS, konyhás, pincézett magánház eladó. Arad, Szatori-utca 6 szám. Sega. (1022)

1500-2000 lej NAPI JÖVEDELEMMELE alkalmazunk biztosítékkal rendelkező, államnnyelvet beszélő ügynököket. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1023)

SÖTETKÉK freskoszövetöltöny és frottír-szövetű fűdőköpeny eladó. Megtekinthetők d. u. 1-4-ig. Timișoara II., Traian-tér 2, I em. 18. Hátulsó udvar. (5461)

GÉPIRÓNÓ, több évi irodai gyakorlattal, állást keres. Ajánlatokat a timișoara-i kiadóhivatalba „Felnapra is” jeligére kér. (5293)

POLOSKA, moly-, patkányirtást vállal szavatolással Tályai, Timișoara, Eroilor dela Tisa-körút 95. 11. ajtó, vagy I., Eugen de Savoya-u. 11, a ház mesternél. Távbeszélő 25-56. (5515)

ELŐSZOBAFAL. Standard-rádió 7+1, magyáros előszoba berendezés, 12-személyes pezsgős, boros, vizes és likőrös készlet eladó. Klement, Timișoara, IV., Bratianu-u. 24. II. em. 7. (5296)

BŐR HÁTITÁSKÁT, iskolásgyermek részére valót, használt, de jó állapotban levőt, vennék. Ajánlatokat ármegjelöléssel a timișoara-i kiadóhivatalba „Kifogástalan” jeligére kérek. (5295)

Ma az olasz filmipar legsikerültebb filmje

Kacagi Bajazzó

Fosco Giachetti-vel.

Előadások 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap matiné 30 lejese egységes helyárrakkal.

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel, jóforgalmu utcában eladó. Ugyanott egy gyékényágy és kis szekrény eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1015)

VASKERESKEDŐ-segédet, fiatal, azonnali beépítésre alkalmas Csetey vaskereskedő. Arad. (1024)

FELTÜLTENŰL ügyes bejárónót jó ellátással és fizetéssel azonnal felfogadok. Arad, Florilor-utca 3. (1026)

TÁRSAT keresek gyümölcs, zöldség, élelmiszer nagyban való szállítására. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (1027)

RÁDIÓMAT 3 plusz 1. átcsereíném telepesre. Podrászfalak, „Junker”-vizmelegítő, tükrök, kirakatállványok üveglappal, cég-tábla középül asztalok, pénztári asztal és fodrászprés elad. Arad, Matei Corvin-utca 6. (1028)

DÖMÖCKÖLŐ (masszirozó) állást keres. Fűrdőbe is menne. Cime: Timișoara, Vasile Lupu-u. 8, 11. ajtó. (5491)

MŰVELT, fiatal nő elmeane gyermek mellé, társalkodónéknak vagy beteg mellé. Timișoara III., Odobescu-u. 62. (5333)

KERESEK raktárhelyiséget a Józsefvárosban. Lehet pincében is. Cim: Weisz, Timișoara III., Asanesti-tér 3. Távbeszélő 43-43. (5334)

ÖRÖKBEADNAM két éves, egészséges, szőke, göndörhaju kisleányomat gyermekszerező, jobb családnak. Cim: Todor Irén, Timișoara IV., Dragalina-tér 5, Wagner-nél. (5335)

SZOBASSZONY állást keres. Óvodáka van. Cime: Domradi Anni, Timișoara II., Stefan cel Mare-u. 25. (5337)

CORSO-MOZI, Arad TELEFON: 23-4 Előadások 3, 5, 7 és 9 órák

Ma! a hazai kiállítású filmoperett, filmbemutató dallamokkal

Amikor az asszonyok halogatnak

Johannes Heesters - Hansi Knotek - Hilde von Stolz vidám alakításával.

3 óra ór matiné 45 lejese helyárrakkal

JÓ HÁZBÓL való frut tanulónak azonnal felfogadnak. Cim: Laborator Fabián, Timișoara, Treboniu Laurean-u. 8. (5344)

RAKTAR részére alkalmas 4x5 méteres mélysztűtű (szuterén) helyiség a General Moșoiu-utcában kiadó augusztus 1-re. Ugyanott még egy helyiség kiadó szeptember 1-re. Telefon 17-95. (4245)

GYERMEK-sportkocsi, jó gumikkal felszerelt, eladó. Timișoara I., Tepes Voda-tér 1, 2. ajtó. (5343)

ÉPÍTKEZESBŐL megmaradt 2 kétszárnyas, korszerű ajtószárny és több tömör ablak-szárny eladó. Részletes felvilágosítással Timișoara, Sibiu-u. 7 szám alatt szolgálunk. Délután 2-4 óra között.

MINDENES szakácsnót felfogad dr. Risztics ügyvéd, Timișoara II., Iosif Vulcan-u. 20. (5292)

FODRASZNÓT keresnek. Jó fizetést adnak. Timișoara II., Daciilor-u. 1. (5336)

IDŐSEBB bejárónót keres délelőttre házaspár. Timișoara III., Odobescu-u. 16, 19. ajtó. (5338)

ETNIKAI román irodakisszasszonyt, négy középsikolai képzettséggel bíró, keresek. Ajánlatokat a timișoara-i kiadóhivatalba „Azonnal” jeligére kérek. (5339)

2-SZOBÁS lakást keresek Timișoaran, a József- vagy az Erzsébetvárosban. Lehet azonnalra is. Távbeszélő 15-83. (5340)

SZELLŐZTETŐ (ventillátor), gyáraknak, malmoknak alkalmas, 200 mm szívó-nyomó nyílással eladó. Timișoara IV., Freyer-u. 23/a. Távbeszélő 37-09. (5341)

50-ÉVEN felüli mindenest szakácsnó állást keres. Vidékre is megy. Cime: Timișoara III., Odobescu-u. 32, a ház mesternél. (5342)

Uj-Opera film-színház Arad Kellém-s hűvös terem! Tel.: 12-3

Ma este hat óra utoljára! A csodák csodája A D. LAUBE gyönyörű filmje

3. 5. 7. 9 órák

A FELVÉR (Bastard)

Vasárnap! Bemutat! Az élet és humor filmje „AZ ELŐTT NAGYPAPA” Oscar Sima

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A peregul-mic-kisperegi református egyház presbitériuma pályázatot hirdet a megüresedő III. tantervi állásra. Az állásnál a havi fizetés 10.000 (tízezer) lej, továbbé természetbeni lakás és kert. Kötelessége az I-IV. vegyes osztályok tanítása, belmészioi munkában való segédkezés. Pályázhatnak állam-érvényes oklevéllel bíró férfiak vagy nők. Személyes megjelenés ajánlatos, de csak a megválasztottnak térítjük meg a költségét. Az állást 1943 szeptember első napján kell elfoglalni. A pályázati kérvények augusztus hó 15-ig a református lelkeszi hivatal címére Peregul-mic-Kispereg, jud, Arad küldendők.

Presbitérium.

ELVESZETT Ambruster Elena névre szóló személyazonossági igazolvány. Megtalálója sziveskedjék az igazolványt Timișoaran, Sagului-ut 23. szám alatt átadni. (5526)

KÜLÖNBEJÁRATU, butorozott szoba, fűdőszoba-használattal kiadó. Érdeklődni Timișoara II., Traian-tér 7, földsz., 5. (5527)

IDŐSEBB bejárónót azonnal felfogadok Cim: Timișoara I., Regina Maria-körút 5 I. em., 10. (5528)

SPORTKOCSI, jó állapotban lévő, fehér gumikkal felszerelt, olcsón eladó. Timișoara II., Hönig-u. 9. (5529)

KÜLÖNBEJÁRATU, választékosan butorozott szoba, fűdőszoba-használattal, Timișoaran, a Belvárosban azonnal kiadó. Érdeklődni „Acom”-nál, I., Lonovici-u. 5 Távbeszélő 52-60. (5530)

EGYEDÜLÁLLÓ nyugdíjas, timișoara-i övvegyszonyt sürgősen keres kisebb lakást. Esetleg konyha nélküli, különbejáratu szoba is, fűdkamrával, megfelelne. Cime: Csutorné, Timișoara II., Stefan cel Mare-u. 49. (5532)

FILT-féle szandál, 36-os, kőrtalpu, vadonatúj, használt 37-es cipők, női kabát, ruhák s egyéb holmik sürgősen eladók. Megtekinthetők: Timișoara IV., I. Vacarescu-u. 21. I. em., 2. (5518)

FÉRFIÖLTÖNY, férfifehérmű, 20-as gyermekcipő, 26-os, kifogástalan állapotban lévő szandál és egyéb gyermekholmi eladó. Timișoara IV., I. Vacarescu-u. 21, I. em., 2. (5517)

FEHÉR köpeny, orvos, fodrász vagy kereskedő részére alkalmas, eladó. Cim sziveségből: Cyclamen-virágüzlet, Timișoara II. 3 August-u. 21. (5520)

BÉLYEG-gyűjteményt veszek. Cim: Timișoara I., Brediceanu-u. 2, I. em., „Literatura”. Távbeszélő 48-34. 12-1 és este 7-8 között. (5519)

KERESNEK vidéki háztartás minden munkájához értő, komolyabb nőt. Ajánlatokat edaigi működés, családi állapot, fizetési igény megjelölésével a timișoara-i kiadóhivatalba „Vidéki” jeligére kérek. (5523)

MOTORKERÉKPÁR, 60 ccm Preste - Sachs-gyártmányu, eladó. Timișoara, Fratelia, X. utca 8, culkrásza. (5525)

SZÍVÓ- és nyomókat, kapukerítés, kerti pad, kerti gumicső, ülőkád, teniszütő, pafon eladó. Timișoara IV., Fröbl-u. 36, II. em., 25. (4243)

BEJÁRÓNÓT felfogadnak egész napra. Timișoara IV., I. Bratianu-u. 19. II. em., 8. (5447)

BORBÉLYSEGÉDET és kisegítőt azonnal felfogadnak. Cim: Reiner borbély, Timișoara II., Badea Cartan-tér 9. (5590)

EGYEDÜLÁLLÓ ur vagy arhölgy háztartásának önálló vezetője vállalná megbízható komoly nő. Ajánlatokat a timișoara-i kiadóhivatalba „Kifogástalan munkaerő” jeligére kér. (5513)

NAUMANN-féle kerékpár, Orion-gyártmányu rádió és fű részére való 32-es bakancs és félcipő eladó. Timișoara II., Balasa-u. 4 7. ajtó. (5514)

VENNÉK 10-es Rundstrack és Klöpel-gépet. A cimeket Timișoaran 27-53 távbeszélő szám alatt közölik, vagy „Vásárlók” jeligére a kiadóhivatalban adják át. (5516)